

Naszym zagadkowym ptakiem tym razem jest jakiś skowronek, o czym świadczy brązowe, w różnych odcieniach upierzenie z „pstrym” wzorem na wierzchu oraz ogólnym skowronkowym wyglądem, czyli tak zwanym „jizz’em”. Ogólnie ptak jest dosyć prosty, jednak z drugiej strony mało znany, o czym za chwilę. Zaczniemy może od eliminacji gatunków, którym nasz skowronek na pewno nie jest. Dziób ma co prawda otwarty, jednak widać, że nie jest to dziób grubodzioba, a więc gatunków charakteryzujących się właśnie dużym dziobem, jak na przykład kalandry z rodzaju *Melanocorypha*. Brak też ciemnych plam na bokach szyi, co mogłoby sugerować skowronczyka krótkopalcowego *Calandrella brachydactyla*. Tu jednak musimy się zatrzymać, bowiem poprzednie zdanie jest prawdziwe, ale tylko w odniesieniu do ptaków dorosłych. I tu, jak mantrę, powtarzamy sobie, że najpierw musimy oznaczyć wiek ptaka. Zwróćmy zatem uwagę na jego wierzch. Wszystkie pióra mają białe lub beżowe obrzeżenia, które tworzą łusczkowany wzór. Podobnie jest na skrzydłach, gdzie wszystkie pokrywy są świeże, z jasnymi, niewytartymi obrzeżeniami. Brak natomiast piór wyróżniających się, a więc starszych, wytartych czy młodszych, o szerszych, jeszcze świeższych obrzeżeniach. To oznacza, że nasz ptak jest w świeżej, pierwszej szacie juwenalnej, a więc jest ptakiem młodym. A młody skowronczyk nie ma plam na bokach piersi. Zwróćmy jednak uwagę na dalsze cechy, bo jak dobrze pamiętamy, nie oznacza się ptaków po jednej cecie, tylko na podstawie zestawu cech. Na głowie naszego ptaka zauważalna jest delikatna, słabo zaznaczona brew. W zasadzie wszystkie gatunki skowronków z kreskowanym wierzchem mają wyraźną brew. Tylko dwa gatunki mają właśnie bardzo słabo zaznaczoną brewkę, skowronek *Alauda arvensis* i skowronek orientalny *A. gulgula*. Oba też mają charakterystyczny czarniawy rysunek, „zawijajisik” pod okiem schodzący do nasady dzioba i zawracający ku tyłowi i w dół. Różnica między tymi dwoma gatunkami polega na barwie spodu, która u skowronka orientального jest płowa, podczas gdy u naszego czysto biała. Druga różnica jest strukturalna i dotyczy długości skrzydła, co

manifestuje się przez długie wystawianie lotek 1. rzędu poza trzeciorzędówki u naszego skowronka, a minimalne wystawianie u orientalnego. Na naszym zdjęciu koniec skrzydła jest nieco ukryty, ale wyraźnie widać, że lotki mocno wystają poza najdłuższą trzeciorzędówkę. W połączeniu z białym spodem pozwala nam oznaczyć zagadkowego ptaka, jako 'naszego' skowronka. Wracając do zdania z początku tekstu można zatem potwierdzić, że ptak w istocie jest łatwym do oznaczenia, bowiem skowronek ze słabo zaznaczoną brwią, białym spodem i długim skrzydłem jest skowronkiem zwyczajnym. Jednak ta szata młodociana jest mało znana, ponieważ w przewodnikach często w ogóle nie jest pokazywana, a jeśli już, to nie zawsze oddaje precyzyjnie wygląd rzeczywisty, jak choćby w „Collinsie”, gdzie młody ptak ma białą przepaskę na gardle, oraz bardzo szeroką i świecącą, białą brew. W dodatku szatę tę ptaki noszą bardzo krótko, bowiem pierwsze całkowite pierzenie ma miejsce wkrótce po opuszczeniu gniazda. Wszystko to powoduje, że nierzadko widząc takiego ptaka w terenie mocno zaczynamy się zastanawiać na co patrzymy, co czasem podnosi ciśnienie krwi. Tego skowronka sfotografowałem 3.06.2015 w dolinie Baryczy.

Jan Lontkowski

Jaki to ptak? Zagadka nr 81 – *Mystery bird 81*

